

Campus Obert

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

TEMA

Dret penal i noves tecnologies

En els últims anys han proliferat les sentències condemnatòries per enaltiment del terrorisme per l'emissió de missatges amb continguts suposadament apològics en les xarxes socials digitals. Aquesta persecució penal podria suposar una interpretació extensiva de la figura delictiva difícilment conciliable amb la llibertat d'expressió.

És delictu retuitejar un tuit amb contingut delictiu?

♦♦ Antoni Llabrés Fuster *

El dia dels innocents, al compte de Twitter del Ministeri d'Interior del govern espanyol (@gobinterior), hi apareixia aquest tuit: «ATENCIÓN: Retuitear mensajes de enaltecimiento del #terrorismo también puede ser delito. El tipo penal no exige haber creado el tuit, basta retuitearlo, darle publicidad,

expandingo el mensaje a gran cantidad de personas».

El gestor de comunitats es feia ressó de la sentència del Tribunal Suprem 716/2017, de 27 d'octubre, en què es confirmava la condemna per un delictu d'enaltiment del terrorisme de l'art. 578 del Codi penal a un usuari que —a més d'altres missatges més explícits— havia retuitejat una imatge amb la fotografia d'un membre d'ETA juntament amb frases laudatòries i una altra d'un auresku en homenatge al

mateix terrorista mort. És a dir: no només no és imprescindible que l'usuari de les xarxes socials hagi creat el missatge (o gravat la imatge o el vídeo), sinó que ni tan sols es requereix que n'assumeixi el contingut com a propi; n'hi hauria prou amb difondre'l a través d'un retuit perquè la seva conducta sigui constitutiva de delictu.

Aquesta interpretació retorna a la jurisprudència més expansiva (cas Strawberry, per citar-ne només un entre molts) i contrasta amb la més restrictiva, expressada recent-

ment en la sentència del TS 378/2017, de 25 de maig, en què s'havia proclamat que només és compatible amb la llibertat d'expressió castigar com a enaltiment aquells casos en què a través del missatge s'inciti els receptors, encara que sigui indirectament, a la comissió de delictes de terrorisme i s'hi generi un risc real que aquests arribin a tenir lloc.

Aquesta vacil·lació en la jurisprudència del TS, i que tanta inseguritat provoca entre els usuaris de les xarxes socials, s'hauria de resoldre a favor de la segona opció, en la línia marcada per algunes sentències del Tribunal Constitucional, pel Tribunal Europeu de Drets Humans i apuntalada per la Directiva de la UE 2017/541.

* Professor titular de Dret penal i membre de l'Institut de Criminologia i Ciències Penals (UV)

TEMA

Ecoagroturisme cultural

Un ecomuseu és un centre museístic orientat sobre la identitat d'un territori, sustentat en la participació dels seus habitants, amb l'objectiu de fer créixer el benestar i el desenvolupament de la comunitat. La seva combinació amb el turisme pot suposar una bona estratègia per difondre el nostre patrimoni acostant-lo de primera mà a aquest a les persones que cerquen gaudir del turisme rural i cultural

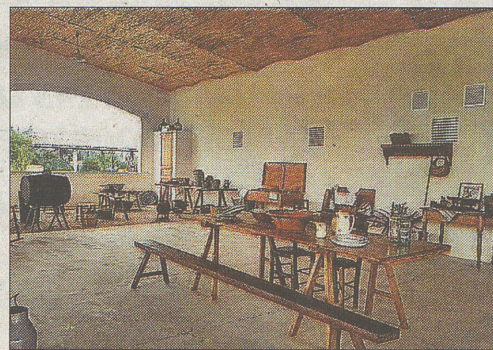
L'ecomuseu de Son Lladó, a Campos

♦♦ Lourdes Melis Gomila *

L'àmbit museístic balear presenta un ample ventall de tipologies però una de les menys presents són els ecomuseus. A Mallorca en trobam només un, l'ecomuseu Son Lladó de Campos, una possessió mallorquina restaurada i convertida en agroturisme, gestionada per

la família Ollers Vives. Son Lladó és una finca que forma part del projecte Ceres-Ecotur, posat en marxa per la Fundación Ecoagroturismo, la qual ha creat una xarxa d'allotjaments i iniciatives gastronòmiques per fomentar el turisme ecològic i contribuir a la recuperació, preservació i difusió del patrimoni rural. Per això, els visitants poden contemplar les feines agrícoles que es fan a la finca i participar de les ramaderes. S'hi troben races

les races autòctones són alguns dels temes que s'expliquen. Es poden contemplar, entre d'altres, diferents tipus de carros, d'arades o pou mecanitzat.

Cal destacar també que aquesta finca emprà diferents sistemes de sostenibilitat que fan que pugui ser considerada ecològica, com l'obtenció d'aigua ca-

lenta per plaques solars o l'aprofitament de l'aigua emprada, la qual es depurada mitjançant un depuradora ecològica que funciona amb el sistema anomenat «filtre verd».

Actualment, el seu propietari està treballant en el disseny i la construcció d'un bosc comestible, en el qual tot allò que es sembla té una utilitat i objectius concrets.

Autòctones, com la vaca mallorquina o l'ovella blanca.

* Màster en patrimoni i doctoranda en Turisme

TEMA

Epidèmies habituals

Per aquestes dates sempre és costum la presència de la grip que a l'actualitat es troba en fase epidèmica i que tindrà els seus efectes fins a finals del gener, quan tindrà segons els experts una major incidència. No obstant això, cal recordar que per la grip els antibiòtics no són efectius, i en cas de dubtes cal anar al centres de salut.

La grip espanyola de 1918

♦♦ Jordi Reina Prieto *

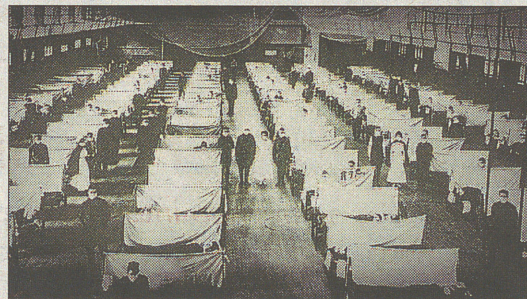

El virus de la grip hi són al planeta des de molt abans que la pròpia espècie humana. El seu reservori natural actual són les aus migratòries però ancestralment formaven part de la sopa virològica que buscava un hoste animal.

Tot i que es té coneixement històric d'epidèmies de grip des que l'home és home, el que avui

entenem per pandèmia gripal, afectació i disseminació mundial d'una soca nova, s'inicia l'any 1918 amb la mal anomenada grip espanyola.

El seu nom no correspon al seu origen, ja que sembla que es va iniciar en els Estats Units per contacte amb les persones asiàtiques que treballaven en el ferrocarril. Va afectar preferentment als tropes militars americanes que van ser les responsables de portar-la a Europa. A l'agost de 1918 la grip espanyola s'havia disseminat per aquest continent. El seu nom es deu al fet que

les primeres notícies sobre ella van aparèixer als diaris espanyols; la resta de països també la patien però en estar en guerra (primera guerra mundial) no informaven de la mateixa per no avantatjar a l'enemic.

Es calcula que aquesta pandèmia va afectar el 50% de la població mundial (en aquest moment uns 1.800 milions) i va deixar entre 50-100 milions de morts, tot i que la taxa de mortalitat no va superar el 3%.

Va ser una grip atípica ja que va

començar al març i va afectar preferentment a les persones entre els 20 i 40 anys, a més dels menors de 3 anys i majors de 65 anys. En el grup jove es va produir la major mortalitat a causa de que la nova soca gripal A (H1N1) provocava una

excessiva resposta immune amb hemorràgies pulmonars. Aquesta pandèmia va ser tan sols clínica i epidemiològica ja que el virus de la grip no va poder ser aïllat fins al 1933. Els estudis recents sobre aquest soca pandèmica han demostrat que posseïa un origen aviar i que en la segona ona epidèmica va presentar diverses mutacions que la van fer més mortífera i adaptada a l'ésser humà.

* Professor de Virologia del Hospital Universitari Son Espases